

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ อย่างมีระบบ โดยใช้รูปแบบการศึกษาแบบชิป (CIPPIEST Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศึกษาใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี 4 ประเด็น คือ ด้านบริบท (Context Evaluation) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และด้านผลผลิต (Product Evaluation) ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ครูภูมิปัญญา นักเรียนและผู้ปกครอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 ของโรงเรียนเทศบาลเทศบาล 2 วัดพระทรง (สุทธิวีเทศอุปถัมภ์) และโรงเรียนเทศบาล 3 ชุมชนวัดจันทราวาส เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถิตีค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยสามารถสรุปและอภิปรายผล ได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาด้านบริบท

ผลการศึกษาด้านบริบทของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี เป็นดังนี้

1.1 ผลการศึกษาด้านบริบทของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โครงการมีความสอดคล้องระหว่างความต้องการของสังคมกับวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน รองลงมา คือ วัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน ตามลำดับ

1.2 ผลการสัมภาษณ์ด้านบริบทของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความเห็นว่า โรงเรียนต้องมีการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อเป็นการจัดประสบการณ์

การเรียนรู้และเนื้อหาสาระให้กับผู้เรียนในห้องอื่น ให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริงทางสังคม วัฒนธรรมและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและของท้องถิ่น โดยให้ครูภูมิปัญญาเข้ามาให้ความรู้กับนักเรียนโดยตรง ซึ่งความรู้เหล่านี้สามารถนำไปจัดเป็นกิจกรรมชุมนุม หรือบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ มีการตั้งวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับบริบท พันธกิจ หรือวิสัยทัศน์ของโรงเรียน คือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีจิตสำนึก เห็นคุณค่าร่วมกัน อนุรักษ์สืบสานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น อันเป็นมรดกล้ำค่าของจังหวัดเพชรบุรี โดยการจัดทำหลักสูตรนั้นได้มาจากการระดมความคิดของบุคคลหลายฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชน และความต้องการของนักเรียน เพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนและจัดหาทรัพยากรบุคคล

เนื้อหาที่ใช้สอนมีความสอดคล้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน ทรัพยากรในชุมชน และความสนใจของนักเรียน ซึ่งผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นหลัก สถานศึกษาจึงได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นการสร้างโอกาส สร้างแหล่งเรียนรู้ ให้สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นมิให้สูญหายไป โดยมีการจัดห้องเรียนและห้องแสดงผลงานนักเรียนเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง ตลอดจนสามารถนำผลงานที่ได้ไปพัฒนาต่อยอดเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวได้อีกด้วย

2. ผลการศึกษาด้านปัจจัยนำเข้า

ผลการศึกษาด้านปัจจัยนำเข้าของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี เป็นดังนี้

2.1 ผลการศึกษาด้านปัจจัยนำเข้าของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ และครูภูมิปัญญา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ปรากฏท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียนเป็นอย่างดี รองลงมาคือ สถานศึกษามีความพร้อมในการดำเนินโครงการ สถานศึกษามีวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอต่อการดำเนินงาน และ โครงการมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม ตามลำดับ

2.2 ผลการศึกษาด้านปัจจัยนำเข้าของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ของนักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานที่ทำกิจกรรมมีเพียงพอแก่นักเรียน รองลงมาคือ โครงการมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับนักเรียน โรงเรียนมี

การจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับกิจกรรม สถานศึกษาและชุมชนมีวัสดุ อุปกรณ์เพียงพอในการจัดกิจกรรม และ โครงการมีระยะเวลาในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม ตามลำดับ

2.3 ผลการสัมภาษณ์ด้านปัจจัยนำเข้าของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความเห็นว่า

1. งบประมาณ

ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นตรงกันว่า งบประมาณที่นำมาใช้ในกิจกรรมการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น คือเงินที่ได้รับการอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยครูผู้รับผิดชอบโครงการได้เสนอโครงการขึ้นมาเพื่อเบิกจ่ายงบประมาณสำหรับการจัดซื้อวัสดุและอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนให้นักเรียน ในบางกรณีจะเบิกจ่ายเงินรายได้สถานศึกษา และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจตามโครงการสนับสนุนการศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรายหัวสำหรับนักเรียน

2. ครูภูมิปัญญา

ครูภูมิปัญญาที่เข้ามาสอนในสถานศึกษา เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภูมิปัญญาโดยตรง ได้รับการถ่ายทอดความรู้มาจากรุ่นสู่รุ่น เป็นบุคคลที่อาศัยอยู่ในชุมชนใกล้โรงเรียน มีผลงานโดดเด่นจนเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปทั้งในชุมชนไปจนถึงระดับประเทศ ซึ่งครูภูมิปัญญาได้เสียสละเวลามาให้ความรู้แก่นักเรียนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยมีครูผู้สอนเรียนรู้หลักการไปพร้อม ๆ กับนักเรียน เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดอีกครั้งหนึ่ง หากครูภูมิปัญญาไม่สามารถมาให้ความรู้แก่นักเรียน ก็จะมีครูในสถานศึกษาทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนแทน แต่จำนวนของครูภูมิปัญญาท้องถิ่นในปัจจุบันเริ่มลดน้อยลงไป เนื่องจากครูภูมิปัญญาบางท่านเสียชีวิต และไม่มีใครสืบทอดภูมิปัญญาเหล่านั้นให้คงอยู่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นบางอย่างจึงสูญหายไปกับบุคคลเหล่านั้นด้วย ครูจึงมีบทบาทสำคัญในการสืบทอดและถ่ายทอดความรู้เหล่านั้นให้นักเรียน เพื่อให้ภูมิปัญญาเหล่านั้นยังคงสืบทอดต่อไปจนรุ่นลูกรุ่นหลาน มีสูญหายไป

3. วัสดุและอุปกรณ์

สถานศึกษามีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้แก่ผู้เรียนโดยใช้งบประมาณรายหัวเพื่อจัดซื้อวัสดุและอุปกรณ์สำหรับเตรียมการสอน เช่น กระดาษ กรรไกร กาว เชือก เป็นต้น แต่วัสดุบางรายการ วิทยากรจะเป็นผู้เตรียมมาให้ เนื่องจากไม่สามารถหาซื้อได้ทั่วไป เช่น ปูนสำหรับทำปูนปั้นที่ต้องมีการเตรียมก่อนล่วงหน้า ไม่สามารถนำมาเตรียมในคาบเรียนได้ เครื่องดอกกระด้างใบตาล สำหรับสาน ผลตาลแห้ง

3. ผลการศึกษาด้านกระบวนการ

ผลการศึกษาด้านกระบวนการของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี เป็นดังนี้

3.1 ผลการศึกษาด้านกระบวนการของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ และครูภูมิปัญญา พบว่า การบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบโครงการ รองลงมาคือ มีการสำรวจความต้องการเรียนรู้ภูมิปัญญาของนักเรียนก่อนจัดทำหลักสูตรมีนักเรียนเข้าร่วมโครงการอย่างทั่วถึง โครงการมีการดำเนินที่สอดคล้องกับแผนงาน มีการวางแผนเพื่อนำความรู้ที่ได้ไปขยายผลอย่างต่อเนื่อง มีการประชุมผู้บริหารและคณะครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อวางแผนก่อนการดำเนินโครงการ และ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบโครงการ และครูภูมิปัญญา มีความพึงพอใจในการดำเนินโครงการ โครงการมีระยะเวลาการดำเนินที่เหมาะสม มีการวางแผนดำเนินงานกิจกรรมอย่างเหมาะสม และกิจกรรมในโครงการแต่ละขั้นตอนมีความสอดคล้องกับเป้าหมาย มีการบูรณาการทุกสาระการเรียนรู้อย่างเหมาะสม มีการประชุมระหว่างผู้บริหาร ครู ชุมชน และครูภูมิปัญญา และมีการนำผลงานนักเรียนออกเผยแพร่ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ตามลำดับ

3.2 ผลการศึกษาด้านกระบวนการของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ของนักเรียน พบว่า การบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ ครูมีการจัดกิจกรรมสม่ำเสมอ และ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง ตามลำดับ

3.3 ผลการสัมภาษณ์ด้านกระบวนการของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความเห็นว่า การดำเนินการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาทั้ง 2 สถานศึกษา มีการจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นกับครูภูมิปัญญาโดยตรง มีทั้งการสอนแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุมนุม รายวิชาเพิ่มเติมและการจัดการอบรมนอกเวลาเรียนทั้งภายในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา ตลอดจนการนำนักเรียนออกไปเผยแพร่ผลงานนอกสถานศึกษา โดยการดำเนินการดังกล่าวครูผู้สอนจะเป็นผู้จัดทำแผนการสอนให้เนื้อหาที่

ใช้ในการสอนมีความสอดคล้องกับวัยของผู้เรียน ความต้องการของผู้เรียน และความต้องการของชุมชน โดยจัดให้มีการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นมากที่สุด ซึ่งในการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียนนี้ ครูผู้สอนจะทำการวัด ประเมินความรู้และชิ้นงานของผู้เรียน

เมื่อสิ้นสุดโครงการหรือสิ้นสุดการสอน จะมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุง พัฒนาและแก้ไข เพื่อให้การจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน มีคุณภาพสูงสุด และมีการประเมินความพึงพอใจในการดำเนินโครงการดังกล่าวด้วย

4. ผลการศึกษาด้านผลผลิต

ผลการศึกษาด้านผลผลิตของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี เป็นดังนี้

4.1 ผลการศึกษาด้านผลผลิตของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ และครูภูมิปัญญา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, $S.D. = 0.02$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน ทำให้ทราบข้อมูลดังนี้

4.1.1 ด้านผลกระทบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นักเรียนสามารถเสนอแนวทางในการพัฒนาผลงานของตนเองได้ รองลงมาคือ นักเรียนมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง และ มีการปฏิบัติกิจกรรมได้ครบถ้วนตามที่กำหนด ตามลำดับ

4.1.2 ด้านประสิทธิผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน และ นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาเป็นอาชีพ ตามลำดับ

4.1.3 ด้านความยั่งยืน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การดำเนินงานมีความเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง รองลงมาคือ สถานศึกษามีการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่อง มีการนำครูภูมิปัญญาเข้ามาถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคลากรภายในโรงเรียน และ หลังจากที่นักเรียนได้เข้าร่วมโครงการแล้วสามารถนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาผลงานจนสร้างเป็นอาชีพเสริมหรือใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์อย่างสม่ำเสมอ ตามลำดับ

4.1.4 ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ครูสามารถนำความรู้ที่ได้ไปบูรณาการเข้าสู่กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ตลอดจนนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชนและสังคม

4.2 ผลการศึกษาด้านผลผลิตของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ของนักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน ทำให้ทราบข้อมูลดังนี้

4.2.1 ด้านผลกระทบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นักเรียนมีความภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง รองลงมา คือ นักเรียนมีความรู้ด้านภูมิปัญญาเพิ่มขึ้น และ นักเรียนสามารถเสนอแนวทางในการพัฒนาผลงานของตนเอง ตามลำดับ

4.2.2 ด้านประสิทธิผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์เป็นผลงานที่มีความหลากหลาย นักเรียนได้รับความรู้ตามวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม และ นักเรียนสามารถนำผลงานของตนเองไปเผยแพร่สถานศึกษา ตามลำดับ

4.2.3 ด้านความยั่งยืน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โครงการมีการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รองลงมาคือ นักเรียนสามารถนำสิ่งที่มีในชุมชนมาสร้างมูลค่าด้วยความคิดสร้างสรรค์ และ นักเรียนสามารถอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเองมิให้สูญหาย ตามลำดับ

4.2.4 ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน รองลงมา คือ นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้กับครอบครัวและชุมชน และ นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นได้ ตามลำดับ

4.3 ผลการศึกษาด้านผลผลิตของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ของผู้ปกครอง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน ทำให้ทราบข้อมูลดังนี้

4.3.1 ด้านผลกระทบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รองลงมา คือ นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน และ นักเรียนสามารถเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากปราชญ์ท้องถิ่น ตามลำดับ

4.3.2 ด้านประสิทธิผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นักเรียนมีความภูมิใจใน ภูมิปัญญาท้องถิ่นและผลงานของตนเอง และ นักเรียนเห็นคุณค่าของการนำผลงานไปสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว ค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย ตามลำดับ

4.3.3 ด้านความยั่งยืน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นักเรียนสามารถสร้างผลงานได้อย่างสร้างสรรค์ รองลงมาคือนักเรียนรู้จักพัฒนางานของตนเองให้เป็นที่ยอมรับ นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และ ผู้เรียนสามารถนำวัสดุภายในท้องถิ่นมาผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ ตามลำดับ

4.3.4 ด้านการถ่ายทอดส่งต่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ รองลงมา คือ นักเรียนมีความภูมิใจในการนำเสนอผลงานของตนเอง นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปรับใช้กับชุมชน และ นักเรียนตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นและรักท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น ค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย ตามลำดับ

4.4 ผลการสัมภาษณ์ด้านบริบทของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความเห็นว่า

4.4.1 ผลกระทบ ผู้บริหารสถานศึกษามีความพึงพอใจในความสำเร็จของการดำเนินโครงการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ที่สถานศึกษาสามารถทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ผู้เรียนมีความสำนึกและรักในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเองมิให้สูญหายไปผ่านกระบวนการลงมือปฏิบัติของนักเรียน โดยมีครูภูมิปัญญาครูผู้รับผิดชอบโครงการ และบุคลากรในสถานศึกษา เป็นผู้ดำเนินโครงการในขั้นตอนต่าง ๆ

นักเรียนมีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเองที่สามารถนำผลงานของตนเองไปแสดงให้คนอื่นได้เห็นทั้งภายในสถานศึกษา และภายนอกสถานศึกษา รวมได้นำผลงานของตนเองไปประกวดในระดับโรงเรียน และระดับภาค จนได้รับรางวัล ตลอดจนสามารถนำผลงานที่ได้ไปสร้างเป็นรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัวได้อีกด้วย

4.4.2 ประสิทธิภาพ ผลการดำเนินโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทำให้สถานศึกษามีผลิตภัณฑ์เด่น เป็นที่ยอมรับของบุคคลภายในสถานศึกษา และนอกสถานศึกษา ได้แก่ กิจกรรมลงรักปิดทองดอกกลายกระดาดและทำพวงมโหตร กิจกรรมสานใบตาล งานประดิษฐ์จากเมล็ดพืชในท้องถิ่น น้ำพริก SBMLD พวงกุญแจลูกปัด ปูนปั้น งานประดิษฐ์จากริบบิ้น แทงหยวก ทำกระทงจากใบตอง ซึ่งนอกจากกิจกรรมที่มีในสถานศึกษาแล้ว โรงเรียนยังส่งให้ครูหรือนักเรียนไปอบรมเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเพิ่มเติมเพื่อให้มีความรู้และความตระหนักถึงการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นมิให้สูญหายไป และมีการนำความรู้เหล่านั้นประยุกต์ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าภายในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

4.4.3 ความยั่งยืน สถานศึกษามีความสนใจที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมกันอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรีมิให้สูญหายไป โดยการนำความรู้ด้าน

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้รับการยอมรับและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ใกล้จะสูญหายไป มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน โดยมีการจัดตั้งโครงการการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ ให้ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ มาถ่ายทอดความรู้ให้แก่ นักเรียน ในการเรียนชุมชน จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมและบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ นักเรียน ได้เรียนรู้อย่างทั่วถึง ซึ่งโรงเรียนเทศบาล 2 วัดพระทรง (สุทธิวิเทศอุปถัมภ์) ได้เริ่มต้นโครงการนี้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2555 จนถึงปัจจุบัน และโรงเรียนเทศบาล 3 ชุมชนวัดจันทราวาส ได้เริ่มต้นโครงการนี้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 จนถึงปัจจุบัน และทั้ง 2 โรงเรียนได้รับการประเมิน SBMLD มาแล้วเรียบร้อยแล้ว

4.4.4 การถ่ายทอดส่งต่อ เมื่อสถานศึกษามีการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ครูและนักเรียนแล้ว ครูและนักเรียนทุกคนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดผลงานของตนเอง ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่ภายในสถานศึกษาโดยให้รุ่นพี่สอนรุ่นน้อง และนอกสถานศึกษา เช่น งานเพชรบุรีดีจัง งานเดินยี่มริมน้ำ งานพระนครคีรี ถนนคนเดินหลังจวนผู้ว่าฯทุกเย็นวันเสาร์ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่สนใจเข้ามาชมและเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดเพชรบุรี นอกจากนี้ยังมีการเปิดการฝึกอบรมและให้ความรู้แก่ผู้ที่สนใจในชุมชนของโรงเรียนเทศบาล 2 วัดพระทรง(สุทธิวิเทศอุปถัมภ์) และ โรงเรียนเทศบาล 3 ชุมชนวัดจันทราวาส เข้ามามีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้และรับความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

อภิปรายผล

การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี โดยใช้รูปแบบชิป (CIPPIEST Model) ของสศฟฟิลิปปิน มีประเด็นตามวัตถุประสงค์ที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านบริบท พบว่า บริบทของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษามีการตั้งวัตถุประสงค์มีความชัดเจนและสอดคล้องกับโครงการ ความต้องการของชุมชนและผู้เรียน ตลอดจนมีการจัดทำหลักสูตรและแผนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละช่วงวัย ซึ่งสอดคล้องกับ มนิตา เจริญภูมิ (2559 : 69-70) ได้ทำการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนแวงน้อยศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25 โดยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPPIEST พบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน เข้าใจง่าย มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

22. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ปัจจัยนำเข้าของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษามีความพร้อมในการจัดสรรงบประมาณมาใช้ในการดำเนินโครงการและซื้อวัสดุอุปกรณ์ให้กับผู้เรียน มีการจัดสรรครุภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ส่งครูไปอบรมเพิ่มเติมและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนมีการแต่งตั้งบุคลากรและมีการจัดสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับสุริดา ศรีปลั่ง (2560 : 125-126) ได้ทำการประเมินการบริหารโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนนาร่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า โครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการอำนวยความสะดวกในการปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติ ครูและบุคลากรของโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” และครูมีแผนการจัดการมีความรู้ สื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

3. ด้านกระบวนการ พบว่า กระบวนการของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษามีการแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบโครงการ การวางแผนเพื่อนำความรู้ที่ได้ไปขยายผลอย่างต่อเนื่อง มีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการนิเทศ กำกับและติดตามการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ สราวุธ เมือบสน (2554 : 79-86) ได้ทำการประเมินโครงการแข่งขันความเป็นเลิศทางวิชาการ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้แบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model) ด้านกระบวนการ พบว่า การดำเนินงานภายในโครงการ การดำเนินงานตามแผนงาน ความสามารถในการบริหารโครงการและการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านผลผลิต พบว่า การบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ด้านผลกระทบ พบว่า ผลกระทบของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีความพึงพอใจในความสำเร็จของโครงการ การจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีความความภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง และรู้จักนำผลงานที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับ หวู ชุนหลาน (2555 : 79-80) ได้ศึกษาการบริหารหลักสูตรภาษาไทยระดับปริญญาตรี คณะภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียใต้ มหาวิทยาลัยชนชาติยูนนาน มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนมีความพึงพอใจในความสำเร็จ

ของหลักสูตรภาษาไทย ระดับปริญญาตรี และมีความภาคภูมิใจที่มหาวิทยาลัยชนชาตินาน เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ให้การศึกษอบรมกับบุคลากรด้านภาษาไทยเป็นอย่างดี

4.2 ด้านประสิทธิผล พบว่า ประสิทธิผลของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากนักเรียนสามารถพัฒนาตนเองในด้านความคิดสร้างสรรค์ และสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อให้เกิดผล งานที่แปลกใหม่ สามารถนำผลงานไปประกวด เผยแพร่ และสร้างเป็นรายได้ให้แก่ตนเองและ ครอบครัวได้ ซึ่งสอดคล้องกับ พิทยาภรณ์ บรรณาลัย (2560 : 85-93) ได้ศึกษาการประเมินผลตาม โครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการสร้างระบบพี่เลี้ยง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ครูมีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน มีความมุ่งมั่นในการสอน ส่งผลให้นักเรียนรู้จักค้นหา ความรู้ด้วยตนเอง มีความสุขในการเรียน ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

4.3 ด้านความยั่งยืน พบว่า ความยั่งยืนของการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษามีการดำเนินงานมีความเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนและ หน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง มีการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่อง มีการนำกรณีปัญหาเข้ามา ถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคลากรภายในโรงเรียน โดยนักเรียนสามารถนำทรัพยากรที่มีในชุมชนมาสร้าง มูลค่าด้วยความคิดสร้างสรรค์ และสามารถอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเองมิให้สูญหาย

4.4 ด้านการถ่ายทอดส่ต่อ พบว่า การถ่ายทอดส่ต่อของการบริหารจัดการศึกษาโดย ใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด เพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากครูสามารถนำความรู้ที่ได้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นไป บูรณาการเข้าสู่กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ตลอดจนนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชนและ สังคม และรุ่นพี่ที่ได้ไปศึกษาหาความรู้กับภูมิปัญญาท้องถิ่นมาแล้วสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ รุ่นน้อง หรือผู้ที่สนใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านบริบท สถานศึกษาควรมีการประเมินหลักสูตรท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงสำหรับการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและทันต่อความเปลี่ยนแปลงกับโลกปัจจุบัน
2. ด้านปัจจัยนำเข้า สถานศึกษาควรมีการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการจัดหาสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ที่มีความทันสมัย จัดให้มีการปรับปรุงสถานที่ที่ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ที่นอกจากจะให้ผู้สนใจเข้าไปหาความรู้ได้แล้ว ยังเป็นแหล่งเผยแพร่ผลงานของนักเรียนไปในตัวด้วย
3. ด้านกระบวนการ ควรเพิ่มเวลาสำหรับการเรียนรู้ภูมิปัญญาให้มากขึ้น เพราะกิจกรรมบางอย่างต้องใช้เวลากาลลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และมีการพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการเรียนรู้และรู้จักการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนอย่างสูงสุด
4. ด้านผลผลิต ควรมีการติดตามผลการดำเนินโครงการอย่างเป็นรูปธรรม มีการนำผลงานของนักเรียนออกมาแสดงในโอกาสต่างๆ เช่น สัปดาห์วิชาการ เปิดบ้านภูมิปัญญา เพื่อให้ได้รับคำแนะนำเพิ่มเติมในการพัฒนาผลงานของนักเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครองในการเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาให้มีความทันสมัยและมีศักยภาพมากขึ้น
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น เพิ่มมากขึ้น